

תעלומת האופנים הגנובים

כתבה: עמי גדליה

אייר: ליאב צברי

הוצאת הקיבוץ המאוחד תשע"ו

על הספר

שלושה חברים מכיתה ג', גרים ביישוב קהילתי בגליל. הם מחפשים אופנים שנעלמו לתושב המקום. תוך כדי החיפוש הם מקימים חבורה שנקראת "חבל על הזמן", נתקלים בנערים אלימים בני המקום, ומוצאים חבר ערבי. הספר מסופר בגוף ראשון מפיו של עמית, אחד מהילדים, ומביא את האירועים מנקודת מבטו.

פעילות לתלמידים

הרקע

היישוב שלך הוא יישוב דמיוני, ואולם כל מה שקשור לאופי החיים בו ולמיקומו הגיאוגרפי נכון ומתאים לתקופתנו.

ספרו על פי הספר:

- היכן נמצא היישוב שבו מתרחשת העלילה?
- אילו יישובים נמצאים בסביבתו?

- מה זה יישוב קהילתי?
- האם ביקרתם באזור המתואר בספר? אם ביקרתם או אתם מתכננים ביקור הביאו צילומים מהמקומות בהם תבקרו.
- איך מתאר המספר את המקום?
- תארו את שמוליק בעל האופנים ותפקידו ביישוב.
- תארו את מזכירת היישוב. היעזרו באיור של ליאב צברי, אילו תכונות שלה אפשר לראות באיור זה?

- מה חשבו עליה הילדים?

הילדים בספר:

עמית

- מה אנחנו יודעים על עמית, המספר?
- מי הם בני משפחתו?
- כיצד בילה את החופש הגדול עד לתחילת הסיפור?
- כיצד החליט להפוך את המשך החופש הגדול למעניין?

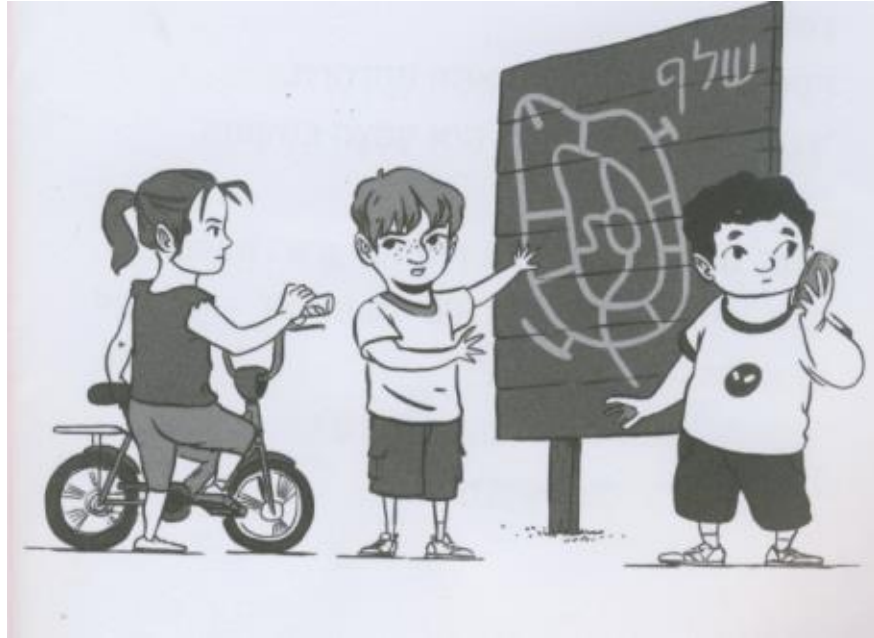
חצב

- מה אנחנו יודעים על חצב על פי הספר?
- מה יחס המספר אליו?

הדס

- מה אנחנו יודעים על הדס על פי הספר?
- מה יחס המספר אליה?

לפניכם איור המתאר את שלושת החברים כפי שהמאייר מדמיין אותם.

- מה מוסיף האיור למאפיינים שלהם?
- איזה אביזר בחר המאייר להוסיף לכל אחד מהילדים?
- כיצד הייתם אתם מציירים כל אחד מהם? ציירו או תארו.

הילד הזר

הערה למורה:

הספר מרמז אבל אינו מפרט את המורכבות של נושא היחסים בין יהודים וערבים ישראלים. הילד הזר, שאיתו נפגשים הילדים, גר בכפר ערבי סמוך ליישוב. על פי סיפורו של עמית אין שום קשר בין שני היישובים, לפחות לא בין הילדים שביישובים אלה, והפגישה עם הילד היא מקרית. גם בנוף המתואר מסביב לכפר לא מזכר הכפר הערבי השכן. הפגישה עם הילד הזר מורכבת מכמה שלבים. בשלב הראשון דמיון גדול בין הילדים, לבושם, המראה שלהם ונושאי ההתעניינות שלהם. בשלב השני ישנה התייחסות דרך דבריו של עמית. "מה שמוזר היה שהוא באמת נראה כמונו. לא שאני חושב שהילדים הערבים שונים אבל... הוא אפילו היה די נחמד. בטח אם הוא מתעניין בבעלי חיים כמוני..." (עמוד 42)

דברים אלה מסתירים הרבה חששות, דעות קדומות וחוסר ביטחון לגבי זהותו של האחר. כדאי לשוחח בכיתה על כך עם הילדים. כדאי להתייחס גם למשפט המסיים את הספר שבו עמית מציע בצורה מהוססת: "זה אומר שאולי אולי הוא יכול להיות חלק מהחבורה, אחד מאיתנו" (עמוד 56)

לתלמידים:

קראו עמודים 38-40 וענו על השאלות:

- מי הוא זוהיר?
- היכן גר?
- כיצד נפגשו איתו שלושת החברים
- האם היו קשרים בין הילדים בשני היישובים?

לאחר שזוהיר מספר שהוא גר בכפר הערבי, אומר עמית:

"מה שמוזר היה שהוא באמת נראה כמונו. לא שאני חושב שהילדים הערבים שונים אבל... הוא אפילו היה די נחמד. בטח אם הוא מתעניין בבעלי חיים כמוני..." (עמוד 42)

- מה אפשר להבין מתוך דבריו של עמית על היחס לזר?

קראו עמודים 54-56

- כיצד נפרד זוהיר מהילדים?
 - מה אומרת הדס לזוהיר?
 - מה מציעה הדס לחבורה?
- בסיום אומר עמית על זוהיר: "זה אומר שאולי אולי הוא יכול להיות חלק מהחבורה, אחד מאיתנו" (עמוד 56)
- הסבירו את מה שמשתמע מתוך דבריו, התייחסו גם למילים "אולי אולי".
 - כיצד, לדעתכם, יכולים להתפתח יחסי הידידות בין הילדים לבין זוהיר?

כנופיית המסתובבים

- מי הם כנופיית המסתובבים? מדוע הם נקראים בשם זה?
- מה מוסיף האיור הבא לאפיון הכנופיה?

אלימות בקרב בני נוער
בהתנהגותם של חברי הכנופיה, ואחיה של הדס בתוכם, אפשר לראות
מאפיינים רבים של אלימות (מתוך האתר של מט"ח):

הדגימו מתוך הספר:

איומים

הצקות

אלימות מילולית

אלימות פיזית

השפלה

הקנטה

הפחדה

תוקפנות

ביריונות

גניבות

- כיצד מגיבים שלושת החברים לאלימות המופנית כלפיהם?
- מה אתם מציעים להם לעשות נגד אלימות זו?

עלילת הספר

הסיפור מתחיל באופנים שאבדו ומסתיים בפתרון התעלומה.

- היכן נמצאו האופנים?
- מי עזר להם למצוא אותם?
- מה היה החפץ שעזר לילדים לפתור את התעלומה?
- כיצד הגיעו הילדים לפתרון התעלומה ומה היה הפתרון?
- כיצד החליטו הילדים לסיים את הפרשה?
- מה דעתכם על החלטתם זו?
- מה אתם הייתם מחליטים במקומם?

מודעה

1. האופנים של שמוליק אבדו.

זו המודעה שפרסם שמוליק על לוח המודעות במזכירות היישוב:

- מה המידע שמוסרת המודעה של שמוליק?
- איזה מידע חסר במודעה?
- כיצד פונה שמוליק לקוראי המודעה?
- נסחו מודעה בה נמצאים כל הפרטים החסרים.

2. כלבו של זוהיר אבד:

- עזרו לזוהיר לנסח מודעה להדביק על הלוח במזכירות.

הכינו:

ד"ר איה מרבך

ד"ר רחל עזוז

מחברות ספרי לימוד בחינוך לשוני